

“Van oude mensen, de dingen die blijven...: Woorden”

‘Liever Kips leverworst dan gewone leverworst!’

*‘ben ik nu de sterke man
die als een piramide de zon raakt
die woorden strooit als sterren
dromen bouwt van oneindig licht?
ben ik de halfgod, tot aan de
wenkbrauwen met wijsheid gevuld?
ik ben de tuinman die altijd weer
haast heeft, vanwege de regen
vanwege de wind, en nooit iets bereikt
behalve wat onkruid
dat eigenwijs bloeit’*

Bovenstaande teksten zijn beide van dezelfde auteur. In de serie “Van oude mensen, de dingen die blijven” ontmoet Kim Coppes dit keer Karel N.L. Grazell, een man met zeer verschillende pennen. De eerste tekst noemt hij zelf heel erg lelijk, maar succesvol is de slogan wel, en hoe! Wie kan hem niet zingen? De tweede komt uit zijn bundel: ‘Verzamelde jaren. Wie beschadigt me met tijd?’

Meneer Grazell, u mailde ons en wilde graag in WoonzorgThuis. Waarom?

Nou, omdat niemand ooit weet dat ik besta (vette grijns). En ik ben zo verschrikkelijk belangrijk....(lacht) Maar nou even serieus. Ten eerste ben ik een publiciteitsman. Ik heb jaren in de journalistiek gezeten, dus pas op.

U bent niet de eerste journalist die ik interview.

Maar ik ben geen gewone journalist.

Aha. Bestaan die dan, gewone journalisten?

Jazeker, een heleboel. Helaas wel ja. Goh, wat een amateurs zitten erbij.

Maar wat het is: ik krijg niet zoveel publiciteit meer de laatste tijd! En ik ben 84, ik moet het allemaal zelf doen. Afgelopen jaar helemaal geen interview gehad, niks, niks.

En waar zou u die publiciteit voor willen?

Ik denk dat ik wel goede kopij kan zijn, gezien wat ik allemaal heb gedaan in mijn leven.

Maar alles gaat over schrijven. Woorden. Vandaar ook het voorwerp: mijn computer.

Na mijn klassieke typemachine kwam mijn computer. Daar doe ik alles op.

Dat is belangrijk. Die zou ik meenemen uit een brand. Want ik schrijf. Ik schrijf, ik schrijf, ik schrijf. Ik doe niet anders dan schrijven. Ik heb geacteerd, geregisseerd, geïnterviewd, ben zelfs dj geweest. Ik had wiskundige kunnen zijn of schaker. Maar het gaat om schrijven. Ik schrijf.

Mijn computer is een symbool voor hoeveel ik heb geschreven, dat moeten miljoenen en miljoenen woorden zijn.

Het punt is dat als je schrijft, je altijd wel schrijft over dingen die je min of meer bekend zijn of die je hebt meegemaakt. Door hoe je schrijft verander je de werkelijkheid om je heen.

Als jij een portret van mij maakt wordt het altijd een portret dat anders is dan de werkelijkheid. Omdat je schrijft.

Natuurlijk. Waar is het schrijven begonnen?

Ik ben geboren in de Watergraafsmeer, Reamurstraat. Mijn vader, mijn moeder en ik, dat was alles. Mijn vader was als een halve wees opgegroeid in enorme armoede. Gelukkig opgevangen door een freule, die wat in hem zag, die hem werk gaf.

Wat was uw vader voor een man?

Dominant, intelligent, een half genie. Hij deed ook wel uitvindingen.

En als vader?

Als vader? Ik heb geloof ik nooit ruzie met hem gehad. Ik was óók wel een dominante figuur.

Dat botste niet?

“Maar alles gaat over schrijven. Woorden. Vandaar ook het voorwerp: mijn computer.”

Ach, dat beleefden we wel.

En uw moeder?

Ja, dat was wel een artistieke figuur, maar dat kwam er niet uit. In die tijd was een vrouw nog thuis hè. En mijn vader zo dominant. Ze zong. Ik hoorde haar vaak zingen.

Vond u het mooi?

Ach, ik had daar geen verstand van, maar ik vond het wel leuk ja.

Was u als kind al goed in schrijven?

Ja. Ik was goed in opstellen. Maar ik kreeg vaak zessen op de HBS. Ik wilde op een gegeven moment graag een hoog cijfer halen. Dus toen heb ik maar iets geschreven dat de leraar precies in zijn ziel schreef. Dat vond hij prachtig. Geheel naar zijn wensen.

En dus ben ik altijd, afgezien van de literatuur, ook een broodschrijver geweest. Ik kan schrijven wat men wil.

**“Ik schrijf, ik schrijf,
ik schrijf.”**

Kips leverworst.

Bijvoorbeeld. Dat kon ik heel goed, copywriting, reclame. Heb bij grote bureaus gewerkt als creatief verantwoordelijke.

En waar is het dichten begonnen?

In de Hongerwinter las ik sonnetten, want ik verveelde me te pletter. En na verloop van tijd dacht ik: dat kan ik ook. Toen ben ik gaan dichten.

En had u daar plezier in?

Ik had er niet zo zeer plezier in alswel dat ik er iets in tegenkom dat me fascineert. Het klinkt mystiek, maar het wit tussen de woorden: daar zit een diepte in als het ware. Zoals het schilderij daar, dat rechtse witte vak(wijst naar reproductie van Mondriaan: ‘Compositie met twee zwarte lijnen’). Alsof het een diepte heeft, vind ik. En die diepte gaat voorbij oorzaak. We kunnen niet waarnemen wat heel ver weg is.

En die diepte beleeft u ook als u zelf schrijft?

Ja. Ja. Ja.

Dus u bent uw leven lang blijven schrijven, niet zo zeer uit liefde maar uit fascinatie.

Ja. Het is net of er iets uit je gerukt wordt. En het punt is: als je schrijft wordt het al gauw gewoon. En het mag niet gewoon zijn.

Mag u gewoon zijn?

Nee. Dat ben ik niet.

Meneer Grazell vertelt over zijn twee gestrande huwelijken, zijn kinderen en kleinkinderen met wie hij weinig contact heeft. Ze praten over hem als een vervelende man, zegt hij.

Creatief denkende mensen zijn lastige mensen. Altijd. En kijk, ik heb altijd op een bepaald niveau geleefd en gewerkt.

Maar heeft het niveau van werken invloed op het contact met kinderen?

Ja, natuurlijk wel. Je hebt toch een andere mentaliteit. Er is wel wat contact, maar niet frequent. En ik vind ook dat dat van hen moet komen.

Is het niet juist aan de vader om het contact te initiëren?

Nee. Nee. Dat was bij mij ook niet zo.

Bent u eenzaam?

Nou ja, dat ben ik altijd wel geweest. In mijn jeugd al. De stad was toen nog ver weg van hier. Links en rechts polders. Ik had wel vrienden op school, maar die woonden ver weg.

Heeft u zich inmiddels verzoend met die eenzaamheid, of is er nog verlangen?

Nee, ik heb me daar wel mee verzoend. Ik ben een schrijver, een dichter.

Karel N.L.Grazell wil graag mensen helpen met het schrijven van hun memoires: ‘Velen denken dat ze niet veel hebben meegemaakt. Maar als je hun verhaal gaat opschrijven blijkt dat ze heel veel hebben meegemaakt. Die mensen, die je eerst niet zo bezag, blijken geschiedenis te herbergen. En daarom ben ik een groot voorstander van het schrijven van memoires’.
Karel Grazells telefoonnummer is 020-642 13 30. Hij wordt graag alleen 's middags gebeld.